

Differenciálás

VS.

**frontális
rétegmunka-
cél vagy eszköz?**

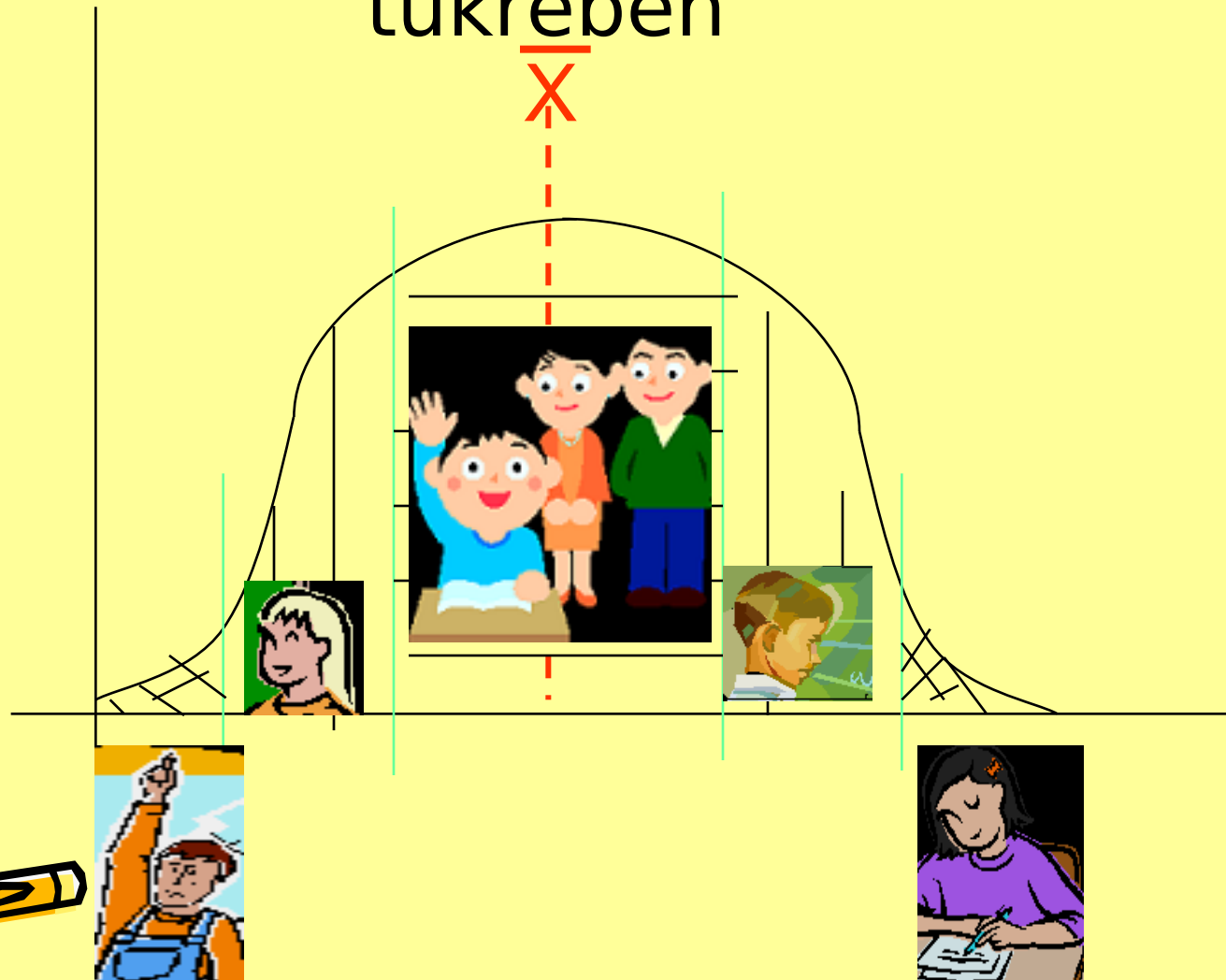

„Mindenki mindenre megtanítható, csak kellő mennyiségű idő szükséges hozzá.” J.B. Carroll

„ A tanulók 75-80%-a képes arra, hogy a számára kijelölt tananyagot 75-80%-os kritériumszinten teljesítse” B. Bloom

Némethné Tóth Agnès

A frontális munka hatékonysága a tanulói teljesítmények tükrében

NYME- SEK

Némethné Tóth Ágnes

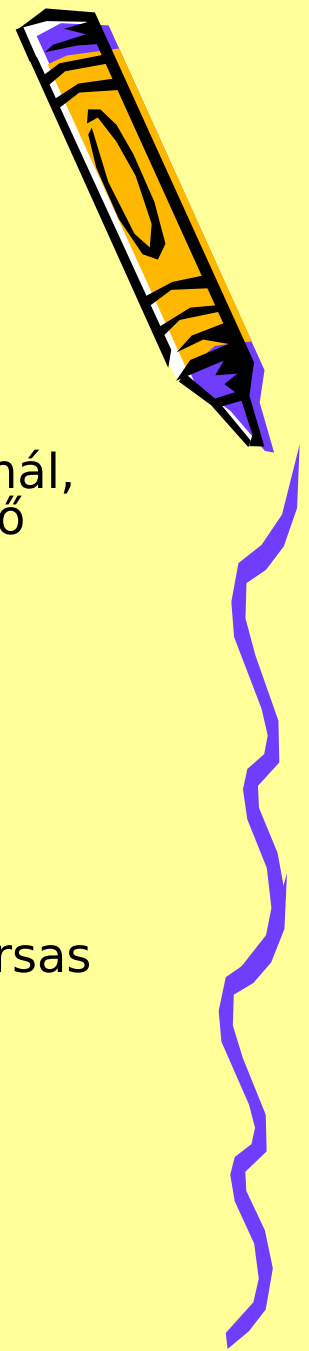
Miért differenciáljunk?

- **Azt** tanulják- e a tanulók, amit tanítottak nekik?
- **Ott tartanak-e** a tanulók, annál a belépési pontnál, ahol szükséges lenniük, ahhoz, hogy a következő tananyagot elsajátíthassák:
- Úgy **teljesítenek-e** ahogyan azt elvárjuk tőlük?
- Képesek-e **alkalmazni** azokat a készségeket, eljárásokat, amelyeket tanítottak nekik?
- **Leköti-e** őket a tananyag illetve a tevékenység?
- Mutatnak-e **érdeklődést** a téma iránt?
- **Megosztják-e** kíváncsiságukat társaikkal?
- Milyen a vezető **tanulási technikájuk?** (egyéni; társas stb.)
- Hogyan fogadják az **anyagot?**
- Hogyan fogadják a **nehézségi szintet?**
- Hogyan fogadják az **instrukciókat?**
- Hogyan viszonyulnak a **tanulási környezethez?**

(Changing Teaching Practices: using curriculum differentiation to respond to students' diversity, UNESCO, 2004)

NYME- SEK

Némethné Tóth Ágnes

Az eredményes tanulás pedagógiai értelmezése

- tempó
- tartósság
- konvertálhatóság
  - Carroll modellje
  - Bloom modellje

Carroll modellje

$$T = f \frac{T_{fi}}{T_{ti}}$$

(**T**: tanulási eredmény

T_{fi}: tanulásra fordított idő

T_{ti}: tanulásra tervezett – szükséges - idő)

Bloom modellje

Tanuló

Kognitív jellegű
előzetes tudás

Affektív jellegű
előzetes magatartás

Tanítás

Tanítási téma

A tanítás minősége

Eredmények

Teljesítmény

Tanulási gyorsaság

Motiváció

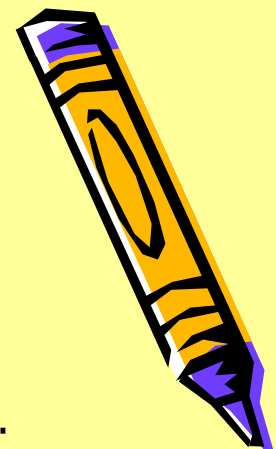

A hatékony differenciálás sajátosságai

- Segíti a tanulót **kompenzálni** saját hiányosságait.
- Lehetővé teszi a **meglevő készségekre** támaszkodást a új készségek kifejlesztése alatt
- **Megszünteti a kettősséget** a tanulók készségei és a tanulási tevékenység között.
- Az **elvont információk** szintjének csökkentésével a tananyagot a megfelelő, a tanuló számára érthető szintre helyezi.
- **Harmóniát teremt** a tanuló tanulási stílusa és a tanár tanítási stílusa között.
- Alapot teremt a különféle tanulási programok **testre szabásához**.

A differenciálás klasszikus típusai

- **Tartalom:** Azonos tananyag-részek hangsúlyozása.
- **Érdeklődés:** Azonos tevékenység gyakorlása
- **Tempó:** Azonos tevékenység végzése egyéni tempóban.
- **Szint:** A tevékenység azonos, de a feladat exteriorizációs szintje különböző
- **Az információ-szerzés elsődleges forrása szerint:** A tevékenység tehát azonos, de az információt közvetítő csatorna különböző.
- **Eredmény:** A válaszadás módjának különbözőségét jelenti (pl. lerajzolás, leírás, szóbeli szövegalkotás stb.).
- **Sorrend:** Az azonos tananyagot a tanulók a maguk által választott megközelítéssel dolgozzák fel.
- **Szerkezet:** A tanulók egy csoportja egységekben kapja a feladatot, míg mások lépésről, lépésre haladnak.
- **A tanár tanulókra fordított ideje:** Bizonyos gyermekek tanulását hosszabb ideig segíti, követi nyomon a pedagógus, míg mások esetében a viselkedésre vonatkozó megjegyzések követelnek időben hosszabb jelenlétet.

A tanítás stílusa: A különböző tanítási stílusok különböző tanulási stílusokhoz kötődnek (pl. A bemutatás a próbálkozáshoz, tetteh, míg az előadás inkább az auditív figyelemhez, gondolkodáshoz.).

Csoportalkotás: A pedagógus az osztályban a tanulók különböző csoportokba rendezésével is differenciálhat

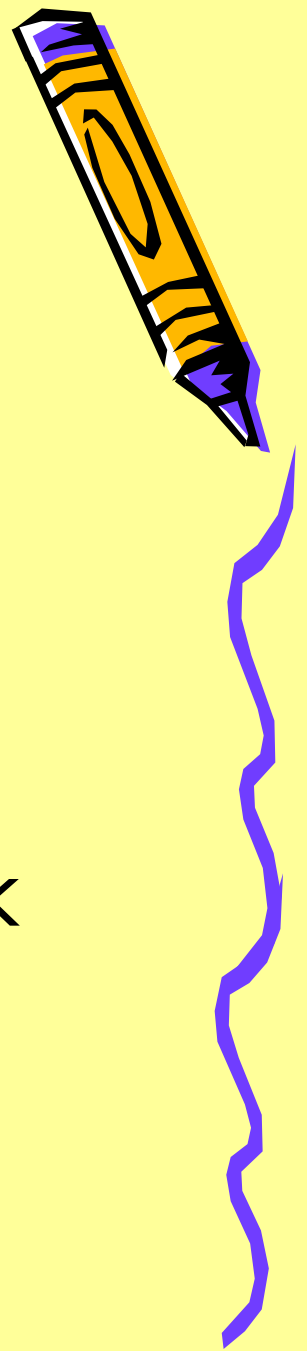
A differenciálás...

- ... proaktív
- ... inkább minőségi, mint mennyiségi elvek érvényesülnek
- ... lehetőség a tartalom, a folyamat és a produktum több szempontú megközelítésre
- ... tanulóközpontú
- ... az egész osztálynak és az egyéneknek szóló instrukciók keveréke
- ... a diákok és a tanár szervezett, folyamatos, együttes munkája

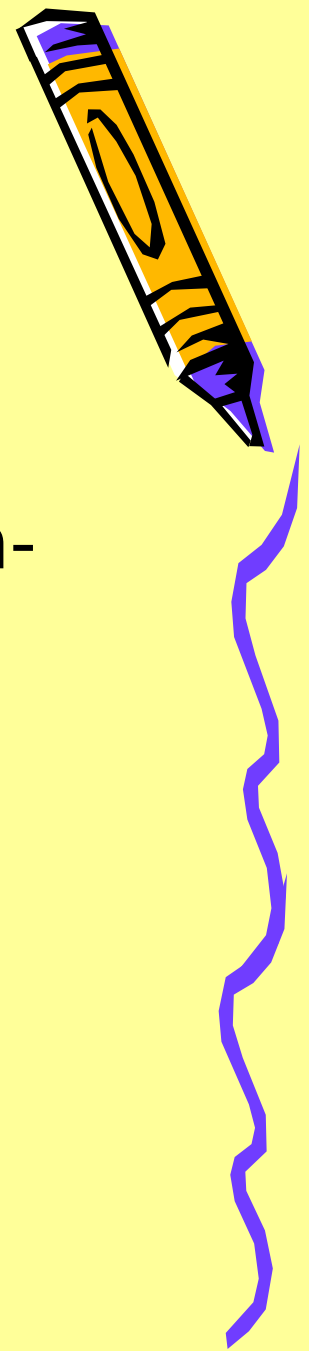

A differenciálás nem...

- ... a 70-es évek egyéniesített tanítása
- ... kaotikus
- ... csak egy új módszere a homogén csoportok alkotásának
- ... csak a ruha átszabása (variációk egy témára)

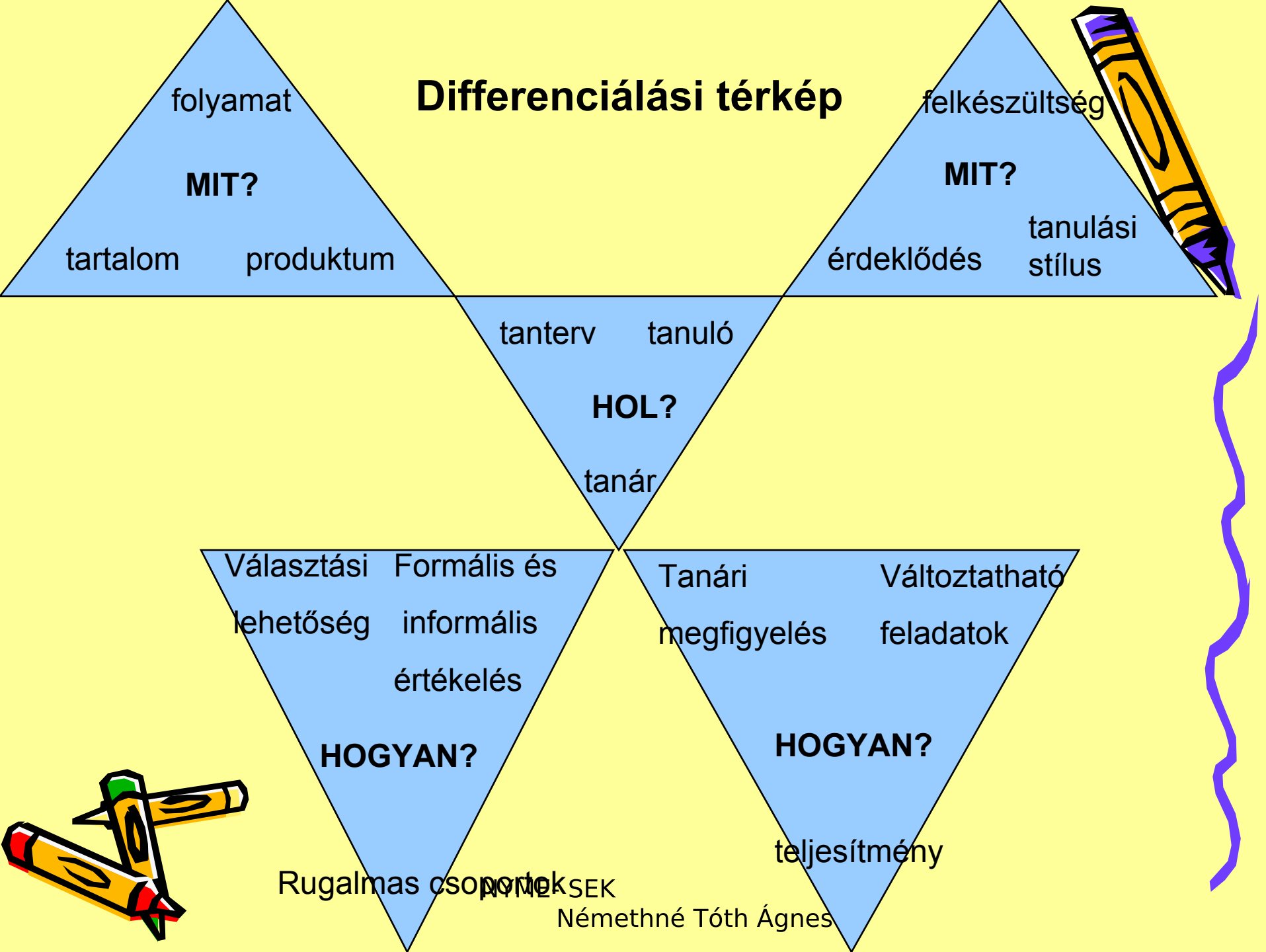
A differenciálás modern típusai

- **Tantervi** (cél- követelmény- tartalom- értékelés)
- **Folyamat** (tempó; tanulási stílus; sorrend)
- **Módszer** (co- learning; co- teaching; projekt; taneszköz; környezet)
- **Produktum** (eredmény)

Differenciálási térkép

Tantestületi elhivatottság

Iskolai differenciálási index

Differenciálás megjelenése az iskolai
dokumentumokban

A differenciálás gyakorlata

NYME- SEK

Némethné Tóth Ágnes

